

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 832

van **LOES VANDROMME**

datum: 18 september 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Start schooljaar - Openstaande vacatures voor leerkrachten

De voorbije maanden en jaren kregen we heel wat signalen van directeurs en leerkrachten dat het steeds maar moeilijker wordt om op 1 september een voltallig lerarenkorps samen te stellen of om gedurende het schooljaar een vervanging te vinden voor een zieke leerkracht.

Heel wat signalen wijzen er op dat dat ook dit jaar het geval zal zijn. Vreemd genoeg zijn er, ondanks het lerarentekort, ook nog altijd heel wat leerkrachten op zoek naar werk. Er is dus, zeker in het secundair onderwijs, lang niet altijd een match tussen de vacatures voor specifieke vakken en de werkzoekende leerkrachten. Bovendien zijn er ook heel wat regionale verschillen en andere noden in steden enerzijds en in een landelijke context anderzijds.

Hoeveel vacatures voor leerkrachten waren niet ingevuld op 1 september 2020? Graag een opdeling per onderwijsverstrekker, per onderwijsniveau en per arrondissement (of provincie). Ter vergelijking: hoeveel vacatures waren er in deze categorieën op hetzelfde tijdstip in de 5 voorbije jaren?

1. Hoeveel werkzoekende leerkrachten waren er op 1 september 2020? Graag een opdeling per onderwijsverstrekker, per onderwijsniveau, per geslacht en per arrondissement. Ter vergelijking: hoeveel werkzoekende leerkrachten waren er in deze categorieën op hetzelfde tijdstip in de 5 voorbije jaren?
2. Om na te gaan waar vacatures niet ingevuld geraken en waar er nog veel werkzoekende leerkrachten zijn, wordt vaak gekeken naar de spanningsratio van VDAB.

Graag ontvang ik de spanningsratio per 1 september 2020 voor leerkrachten kleuter-, lager en secundair onderwijs, onderverdeeld per arrondissement. Ter vergelijking: hoe evolueerde deze spanningsratio in de voorbije 5 jaren in deze arrondissementen, met andere woorden: waar is het probleem gegroeid en waar is het minder urgent geworden?

3. Zijn er ook gegevens beschikbaar over het aantal vacatures per vak? Zo ja, graag een overzicht per gemeente van het aantal vacatures van leerkrachten per vak en het aantal werkzoekende leerkrachten per vak.
4. Welke conclusies trekt de minister uit deze cijfers? Welke acties plant hij om werkzoekenden beter en sneller toe te leiden naar de arbeidsmarkt?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (815) en Ben Weyts (832).

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 832 van 18 september 2020

van **LOES VANDROMME**

1. In bijlage 1 vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger een overzicht van het aantal openstaande vacatures. Voor deze cijfers werd de referentiedatum 31/8 van elk jaar genomen. Cijfers van het aantal vacatures per onderwijsverstrekker zijn niet beschikbaar.

We zien in 2020 over de verschillende lerarenberoepen een sterke stijging van het aantal openstaande vacatures in vergelijking met 2015.

Voor het buitengewoon onderwijs gaat dit over een stijging met 54 vacatures (284%), voor het basisonderwijs een stijging met 258 vacatures (245%) en voor het secundair onderwijs een stijging met 384 vacatures (161%).

Voor leerkracht basisonderwijs waren er in 2019 (404 vacatures) echter nog iets meer vacatures dan in 2020 (363 vacatures). Ook voor leerkracht secundair onderwijs waren er in 2018 (777) en 2019 (874) meer vacatures dan in 2020 (622).

2. In bijlage 2 vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van de gevraagde cijfers. Voor deze cijfers werd de referentiedatum 31/8 van elk jaar genomen. Deze tabel geeft bijgevolg een overzicht van de evolutie van de werkzoekendenpopulatie van leerkrachten. De cijfers geven echter geen betrouwbaar overzicht van de arbeidsmarktreserve, gezien veel van deze werkzoekenden op 1 september aan de slag gaan. Cijfers voor september zijn pas beschikbaar in oktober.

Cijfers van het aantal werkzoekenden per onderwijsverstrekker zijn niet beschikbaar.

Het aantal werkzoekende leerkrachten is de laatste 5 jaar sterk afgenomen. We zien een sterke daling in zowel het basisonderwijs (-40%), het secundair onderwijs (-44%) als het buitengewoon secundair onderwijs (-39%).

In bijlage 3 vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger een overzicht van de evolutie van de spanningsindicator. Voor deze cijfers werd de referentiedatum 31/8 van elk jaar genomen.

De spanningsindicator is in de laatste 5 jaar sterk afgenomen voor de lerarenberoepen. In het buitengewoon onderwijs daalde de spanningsindicator van 46.6 in 2015 naar 7.12 in 2020. In het basisonderwijs daalde de spanningsindicator van 10.96 in 2015 naar 2.85 in 2020. In het secundair onderwijs daalde de spanningsindicator van 19.59 in 2015 naar 3.11 in 2020.

De algemene lijn, over de arrondissementen heen, is dat de trend van de spanningsindicator voor alle lerarenberoepen dalend is in vergelijking met 2015. Opmerkelijk is dat de spanningsindicator in het algemeen in 2019 iets lager was dan in 2020.

3. VDAB heeft geen overzicht van het aantal vacatures per vak. In het rapport 'De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijs in Vlaanderen' wordt wel een inschatting gemaakt van mogelijke 'knelpuntvakken'. Op basis van benaderende indicatoren

schatten we in dat er een aanzienlijke vraag is naar leerkrachten Frans, elektriciteit, Nederlands, wiskunde, hout, huishoudkunde, mechanica, Katholieke godsdienst, Engels en verzorging (<https://www.vlaanderen.be/publicaties/de-toekomstige-arbeidsmarkt-voor-onderwijspersoneel-in-vlaanderen-2018-2028>, pagina 18).

4. We zien dat de krapte op de arbeidsmarkt voor de lerarenberoepen sinds 2015 aanzienlijk is toegenomen. Het aantal vacatures steeg sterk, het aantal werkzoekende leerkrachten nam af. De spanningsindicator geeft deze evolutie ook weer. Eind augustus was de spanningsindicator voor de volledige Vlaamse arbeidsmarkt 4.49. Voor leerkracht kleuter- en lager onderwijs (2.85) en leerkracht secundair onderwijs (3.11) ligt dit dus nog een stuk lager. We zien, aan de hand van de spanningsindicator, ook dat de krapte voor leerkracht kleuter- en lager onderwijs en leerkracht secundair onderwijs nog iets groter was in 2019 dan in 2020.

VDAB focust op het verhogen van de zijinstroom in de lerarenopleidingen. Daartoe werd de afgelopen periode het opleidingsaanbod uitgebreid, bv. door het erkennen van de verkorte educatieve master vanaf september 2020.

Dit opleidingsaanbod wordt ook afgestemd op de knelpunten op de arbeidsmarkt.

Het maatgericht traject voor werkzoekende leerkrachten secundair onderwijs is hier een voorbeeld van. Werkzoekende leerkrachten secundair onderwijs die met hun huidige bekwaamheidsbewijzen weinig kans op duurzame tewerkstelling hebben, kunnen via VDAB een traject van 60 studiepunten volgen om een extra knelpuntvak aan te leren. Zo worden hun kansen op een duurzame tewerkstelling aanzienlijk verhoogd.

Daarnaast behoort de matching tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt tot de kerntaak van VDAB. Wat de onderwijsberoepen betreft, is er de leerkrachtendatabank waar werkzoekende leerkrachten vacatures kunnen zoeken en waar directies kunnen zoeken naar een geschikte leerkracht voor hun vacature. Op dit moment is VDAB, onder andere met Agodi, stappen aan het zetten om deze processen met betrekking tot matching van vraag en aanbod nog performanter en gebruiksvriendelijker te maken.

Vanuit de onderwijsbevoegdheid wordt er ingezet op het verhogen van de status en aantrekkelijkheid van het beroep. Dit doen we onder meer door voldoende werkzekerheid en begeleiding te bieden aan beginnende leerkrachten. Denk daarbij aan volgende maatregelen:

- Het pilootproject lerarenplatform werd in het basisonderwijs verlengd en ging tijdens schooljaar 2020-2021 voor het eerst van start op 1 september (waar dat eerder 1 oktober was). Zo krijgen heel wat beginnende leerkrachten onmiddellijk voor een volledig schooljaar werk- en financiële zekerheid. Het gaat in totaal om 2.291 voltijds equivalenten.
- Op 1 januari 2021 krijgen meer tijdelijke personeelsleden een kans op een vaste benoeming. Hiertoe zullen schoolbesturen in het basisonderwijs, deeltijds kunstonderwijs, secundair onderwijs en volwassenenonderwijs eenmalig betrekkingen van titularissen die met verlof zijn moeten vacant verklaren. In het gewoon secundair onderwijs moet het schoolbestuur ook betrekkingen in overgedragen uren-leraar vacant verklaren.
- Op 1 juli 2021 zal er ook eenmalig een versnelde vaste benoeming plaatsvinden. Personeelsleden kunnen dan al bij 360 dagen dienstanciënniteit benoemd worden.
- Vanaf 1 september 2020 valideren we de geldelijke anciënniteit van nieuwe zijinstromers voor bepaalde knelpuntvakken of -ambten in het basis- en secundair onderwijs. De eerdere prestaties van wie in onderwijs aan de slag gaat, zullen tot een maximum van acht jaar kunnen opgenomen worden in de geldelijke anciënniteit.

- Vanaf 1 september 2020 is een tijdelijk project duaal lesgeven van start gegaan in het secundair onderwijs. Dit project moet toelaten dat een school die voor een bepaald vak geen leerkracht vindt op de arbeidsmarkt, beroep kan doen op een bedrijf dat dan een van zijn werknemers tijdelijk ten dienste kan stellen van de school. De werknemer zal daartoe een kort maar intens educatief traject volgen aan een hogeschool. We starten alvast met de sector van de chemie en life sciences, maar bedrijven uit andere sectoren behoren zeker ook tot de mogelijkheid.
- Op 1 september 2020 werd de werking van de Vlaamse reffectatiecommissie weer geactiveerd in alle onderwijsniveaus.

BIJLAGEN

1. [Overzicht van het aantal openstaande vacatures voor de lerarenberoepen](#)
2. [Overzicht van het aantal werkzoekende leerkrachten](#)
3. [Overzicht van de spanningsindicator voor de lerarenberoepen](#)